

Konserniohjeet

Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä

Sisällys

1.	Omistajapolitiikka	1
2.	Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	1
3.	Konserniohjeen soveltamisala	1
4.	Konsernijohto	2
5.	Edustajat tytäryhteisöjen hallintoelimissä	2
6.	Hallitus ja yhtiökokous	2
7.	Toimitusjohtaja	3
8.	Hyvä hallinto- ja johtamistapa	3
9.	Esteellisyys	3
10.	Tavoitteiden asettaminen	3
11.	Talouden ohjaus ja konsernitilinpäätös	4
12.	Rahoitus ja investoinnit	4
13.	Ulkoinen ja sisäinen tarkastus	4
14.	Henkilöstöpolitiikka	4
15.	Konsernin sisäiset palvelut	5
16.	Neuvotteluelvoite	5
17.	Tiedottaminen ja tietojensaantioikeus	6
18.	Lahjoman vastaiset periaatteet	6
19.	Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	7

1. Omistajapolitiikka

Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kuntayhtymän toiminta ja eriyttää toimintaa tytäryhteisöihin silloin, kun se on tarkoituksenmukaista ja lainsäädännöstä johtuvaa. Omistajapolitiikan tavoitteena on osaltaan tukea kuntayhtymän palvelutuotannon ja muiden tehtävien laadukasta ja taloudellista toteuttamista. Tytäryhteisöä perustettaessa sille määritellään toiminta-ajatus, josta käy ilmi, mitä tarkoitusta varten yhteisö on olemassa ja mitä yhteisön omistamisella halutaan saavuttaa. Liiketoimintaa varten perustettujen tytäryhteisöjen tulee pääsääntöisesti tuottaa liikevoittoa. Kuntayhtymä mahdollistaa tytäryhteisöjen itsenäisen toiminnan ja vastuun niitä koskevan lainsäädännön puitteissa.

Kuntayhtymä on valmis vastaamaan tytäryhteisön riskeistä vain niihin sijoittamallaan pääomalla sekä luovuttamaan niiden käyttöön tiloja, kalustoa, henkilöstön osaamista, tietojärjestelmiä jne. konserniohjeen ja tytäryhteisöjen kanssa solmittujen puitesopimusten mukaisesti. Jos kuntayhtymän omistamisessa tytäryhteisöissä on muita osakkeenomistajia, heidän kanssaan tulee laatia osakassopimus.

2. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Konserniohjeella varmistetaan yhtymävaltuuston tytäryhteisöille asettamien omistajapoliittisten linjausten sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutus ja määritellään miten tytäryhteisöjen ohjaus, seuranta, raportointi ja valvonta on järjestetty. Ohjeen tavoitteena on tukea koulutuskuntayhtymäkonsernin johtamisen edellytyksiä ja omistajaohjausta siten, että konsernia voidaan johtaa yhtenäisillä toimintaperiaatteilla. Sen tavoitteena on varmistaa, että tytäryhteisöissä toteutuvat terveet liiketoimintaperiaatteet, riittävä avoimuus, tulostietojen oikeellisuus sekä asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä koulutuskuntayhtymäkonsernin kokonaisedun huomioon ottaminen.

3. Konserniohjeen soveltamisala

Konserniohje koskee koulutuskuntayhtymäkonserniin kuuluvia tytäryhteisöjä. Tytäryhteisöksi katsotaan osakeyhtiö, säätiö tai muu sellainen yhteisö, jossa koulutuskuntayhtymällä on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Konserniohje on käsiteltävä yhteisön hallituksessa tai vastaavassa toimielimessä. Osakkuusyhteisöjen osalta konserniohjetta noudatetaan soveltuvin osin.

4. Konsernijohto

Kuntayhtymää ja konsernia johtavat yhtymähallitus sekä sen alaiset eli kuntayhtymän johtaja, tulosalueiden johtajat sekä kuntayhtymän johtajan erikseen nimeämät henkilöt. Konsernijohto vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konserniohjauksen järjestämisestä.

5. Edustajat tytäryhteisöjen hallintoelimissä

Omistajan keskeisiä vaikuttamismuotoja yhteisön toimintaan on edustajien valitseminen yhteisön hallinto- ja päätöksentekoeleimiin. Kuntayhtymän tytäryhteisöjen hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

Kuntayhtymän yhtymähallitus nimeää vuosittain tytäryhteisöjen yhtiökokousedustajat ja kuntayhtymää edustavat ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin. Yhtymähallitus ohjeistaa yhtiökokousedustajaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten valinnassa, hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä.

6. Hallitus ja yhtiökokous

Hallituksen ja yhtiökokouksen työskentelyssä noudatetaan osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen säännöksiä ja määräyksiä. Kuntayhtymän hallitus nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai muihin päättäviin elimiin sekä nimeää ehdokkaat tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallituksiin.

Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua. Hallituksen jäsenten lukumäärän ja hallituksen kokoonpanon on mahdollistettava hallituksen tehtävien tehokas hoitaminen. Kokoonpanossa tulee ottaa huomioon yhtiön toiminnan tarpeet ja yhtiön kehitysvaihe. Konserniin kuuluvan tytäryhteisön on ennen omaa päätöksentekoaan selvitettävä konsernijohdon ennakkokäsitys asiaan silloin, kun päätettävä asia merkittävästi vaikuttaa yhteisön tai kuntayhtymän toimintaan ja taloudelliseen vastuuseen.

Hallituksen kokouksista on laadittava pöytäkirja, jonka kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri allekirjoittavat. Hallituksen jäsenten on säilytettävä saamiaan asiakirjoja ja muuta tietoa huolellisesti niin, ettei ulkopuolisilla ole pääsyä liikesalaisuudeksi katsottavaan tietoon. Yhteisön hallituksen on huolehdittava siitä, että yhteisössä on systemaattinen raportointi tavoitteiden toteutumisesta ja toiminnasta. Hallituksen on selostettava toimintakertomuksessa hallituksen tietoon tulleita merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä niitä periaatteita, joilla näihin riskeihin on varauduttu.

Hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi valittavalta on ennen valintaa saatava suostumus tehtävään. Hallituksen jäsenten tulee ilmoittaa tytäryhteisölle tarvittavien henkilötietojen lisäksi

mahdolliset sidonnaisuudet yhteisöön tai muihin yhteisöihin, mikäli sidonnaisuudella voi olla merkitystä tehtävien hoitamisen kannalta.

Hallituksen palkkiosta päätetään yhtiökokouksessa kuntayhtymän kokouspalkkiolinjausten mukaisesti. Hallituksen jäsenille voidaan maksaa palkkiota ainoastaan kokoustyöskentelystä. Tytäryhteisöllä on oltava riittävä vastuuvakuutus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle, jos se on riskeiltä suojautumisen kannalta perusteltua.

Yhteisön hallituksen jäsen ei voi toimia yhtiökokousedustajana kokouksessa, jossa päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille. Allekirjoitetusta yhtiökokouspöytäkirjasta tulee toimittaa jäljennös kuntayhtymän kirjaamoon.

7. Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeisistä ehdoista on laadittava tytäryhteisön ja toimitusjohtajan välinen kirjallinen toimitusjohtajasopimus.

8. Hyvä hallinto- ja johtamistapa

Tytäryhteisön tulee noudattaa hyvää hallintotapaa toiminnassaan. Toiminnan on oltava asianmukaisesti organisoitua ja sitä on johdettava noudattaen ammatillisia, liiketaloudellisia ja lainsäädännöllisiä vaatimuksia. Tytäryhteisön on hoidettava varojaan huolellisesti, tuottavasti ja taloudellisesti.

9. Esteellisyys

Koulutuskuntayhtymäkonsernissa sovelletaan hallintolain ja osakeyhtiölain määräyksiä jääviydestä ja esteellisyydestä. Esteellisyytilanteet on syytä ennakoida toimitusjohtajan sekä toimielinten jäsenten ja edustajien valinnassa ja kokouksissa.

10. Tavoitteiden asettaminen

Tytäryhteisöjen toiminta ja talous on kytkettävä tiiviisti kuntayhtymän strategiaan sekä toiminta- ja taloussuunnitteluun. Konsernin kaikkien yhteisöjen tavoitteiden tulee olla yhden-suuntaisia ja palvella konsernin kokonaisuutta. Tytäryhteisön on toimitettava vuosittain erikseen annetun aikataulun mukaisesti yhtymähallitukselle taloussuunnitelma, johon sisältyvät tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelma. Suunnitelmasta on käytävä ilmi tytäryhteisölle asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Tytäryhteisön talousarvio on toimitettava yhtymähallitukselle tiedoksi.

11. Talouden ohjaus ja konsernitilinpäätös

Tytäryhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Koulutus kuntayhtymä laatii konsernitilinpäätöksen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaisesti. Konserniin kuuluvissa yhteisöissä noudatetaan kuntalain ja kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätösperiaatteita sekä määräyksiä. Tytäryhteisöt järjestävät kirjanpidon yhtenäisesti siten, että tilinpäätöksestä voidaan laatia em. ohjeiden mukainen konsernitilinpäätös.

Tytäryhteisöt noudattavat talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnassa kuntayhtymän antamia ohjeita ja aikatauluja. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan toiminnastaan ja taloudellisesta tilanteestaan kuntayhtymän raportointiaikataulujen mukaisesti. Niiden toimintakertomus ja tilinpäätös esitellään kuntayhtymän hallituksen jäsenille. Tytäryhteisön on annettava konsernijohton pyynnöstä muitakin selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.

12. Rahoitus ja investoinnit

Tytäryhteisöt ovat velvollisia suunnittelemaan toiminnan rahoituksen riittävyyttä ja raportoimaan ennakoidusta kassavajeesta välittömästi kuntayhtymän talouspäällikölle. Kuntayhtymä on sitoutunut rahoittamaan tarvittaessa tytäryhteisöjä korollisella lainalla, ellei tytäryhteisön itse nostama rahoituslaina ole tarkoituksenmukaisempi tai kokonaisedullisempi. Tytäryhteisöjen investoinnit, rahoitus-, takaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhdessä konsernijohton kanssa.

13. Ulkoinen ja sisäinen tarkastus

Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta järjestetään kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti. Tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulla on sisäisen valvonnan rakenteiden luominen omassa organisaatiossaan. Yhtymävaltuuston valitsema tarkastuslautakunta arvioi kuntayhtymälle ja sen tytäryhteisöille asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Kuntayhtymän tilintarkastusyhteisö toimii myös konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilintarkastusyhteisönä.

14. Henkilöstöpolitiikka

Tytäryhteisöt noudattavat kuntayhtymän yleisiä henkilöstöpolitiikan periaatteita sekä voimassa olevia työehtosopimuksia. Merkittävistä henkilöstöön liittyvistä asioista on neuvoteltava etukäteen konsernijohton kanssa. Henkilöstön käytön tulee olla tehokasta, tarkoituksenmukaista ja taloudellista. Henkilöstön liikkuvuutta kuntayhtymän ja tytäryhteisön välillä tulee edistää kaikin mahdollisin keinoin ja henkilöstön rekrytoinnissa tulee ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet sekä mahdollisuus toimintojen hoitamiseen keskitetysti.

Tytäryhteisöjen tulee järjestää eläkevakuutuksensa emoyhteisönsä käyttämään eläkevakuutusyhteisöön elleivät toiminnan laatu ja tytäryhteisön etu muuta edellytä.

15. Konsernin sisäiset palvelut

Koulutuskuntayhtymäkonsernissa hyödynnetään eri tukipalvelujen volyymi- ja synergiaedut sekä koulutustoiminnan ammatti- ja erityisosaaminen. Konsernijohto vastaa siitä, että konserniyhteisöjen tukipalvelut mahdollisilta osin keskitetään tavoitteena kokonaistaloudellinen edullisuus ja päällekkäisyyksien poistaminen. Kuntayhtymän ja tytäryhteisöjen harjoittamasta yhteistyöstä ja ehdoista sovitaan tarkemmin erillisillä puitesopimuksilla, jotka hyväksytetään kuntayhtymän hallituksessa. Niissä sovitaan myös tytäryhteisöjen oikeudesta käyttää kuntayhtymän kalustoa ja irtaimistoa.

Kuntayhtymän tukipalveluja ovat hallintopalvelut, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut, viestintäpalvelut, tietohallinnon palvelut, kiinteistöpalvelut ja ruokapalvelut. Tytäryhteisön on selvitettävä kuntayhtymän johdon kanssa etukäteen tukipalvelujen käyttö ennen ulkoistamista.

Konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen asiakirjahallinto järjestetään soveltuvin osin yhdessä kuntayhtymän kanssa, jolloin voidaan varmistaa tietojen säilyminen ja käytettävyys sekä tietosuoja ja tietoturva. Yhteisön pysyvästi säilytettävät asiakirjat sekä asiakirjallinen tietoaineisto sijoitetaan kuntayhtymän arkistoon sen jälkeen, kun yhteisö ei niitä toiminnassaan tarvitse.

Kuntayhtymän kiinteistöpalvelut hallinnoi kuntayhtymän tiloja ja koordinoi tilojen käyttöä. Tytäryhteisöt ja niissä toteutettavat toiminnot sijoittuvat ensisijaisesti kuntayhtymän omistamiin tiloihin ja konsernissa käytetään yhtenäisiä tilojenvuokrausperusteita.

Kuntayhtymän tietohallintopalvelut koordinoivat konsernin ICT- ja telepalveluja. Tavoitteena on käyttää yhteisiä tietojärjestelmiä mahdollisimman kattavasti kuntayhtymäkonsernissa. ICT-palvelujen hinnoittelussa tytäryhteisöille noudatetaan markkinaehtoista hinnoittelua.

Tytäryhteisön on selvitettävä hankintayhteistyön edellytykset kuntayhtymän talouspäällikön kanssa ennen hankintojen toteuttamista. Jos tytäryhteisön toimintaan sovelletaan lakia julkisista hankinnoista, sen tulee noudattaa kuntayhtymän hankintaohjeistuksia.

16. Neuvotteluelvoite

Tytäryhteisöt ovat ennen omaa päätöksentekoaan velvollisia valmistelemaan yhteisön tai kuntayhtymän toimintaan ja taloudelliseen vastuuseen merkittävästi vaikuttavat asiat yhdessä konsernijohdon kanssa sekä selvittämään konsernijohdon kanta ennen päätöksentekoa. Tytäryhteisön hallitus vastaa siitä, että asioiden valmistelu hoidetaan edellä mainitulla tavalla ja konsernijohdon kanta tulee selvitettyä.

Tytäryhteisöjen tulee valmistella seuraavat asiat yhdessä konsernijohtajan kanssa sekä selvittää konsernijohtajan kanta ennen päätöksentekoa:

- tytäryhteisön perustaminen
- liiketoiminnan merkittävä laajentaminen, supistaminen tai myyminen
- merkittävät henkilöstöratkaisut
- yhtiöjärjestyksen muuttaminen
- toimitusjohtajan valinta ja palkkaus sekä muu toimitusjohtajalle maksettava etuus sekä toimitusjohtajasopimuksen sisältö
- osakeanti tai muu pääomarakenteen muuttaminen
- lainanotto tai vakuuden tai takauksen antaminen
- hakeutuminen saneerausmenettelyyn, selvitystilaan tai konkurssiin
- tuloksen käsittely ennen hallituksen tilinpäätöskäsittelyä
- vaikutuksiltaan merkittävän oikeusprosessin aloittaminen
- muu yhtiön tulokseen, pääoman tuottoon tai riskienhallintaan oleellisesti vaikuttava seikka

17. Tiedottaminen ja tietojensaantioikeus

Kuntayhtymän tytäryhteisöjen on mahdollisuuksien mukaan tiedotettava suunnitelmistaan, tehdyistä ratkaisuista ja niiden vaikutuksista konsernijohtajalle. Yhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaavat yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja. Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Kuntayhtymä tiedottaa jäsenkunnilleen tytäryhteisöjen toiminnasta.

Kuntayhtymän tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on annettava konsernijohtajalle ja kuntayhtymän talouspäällikölle konsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot.

Kuntayhtymän sisäisestä tarkastuksesta vastaavalla ja tarkastustehtävään valituilla asiantuntijoilla on oikeus saada konserniin kuuluvilta yhteisöiltä tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja, joita se pitää tarpeellisena tarkastustehtävän suorittamiseksi.

Tytäryhteisöä koskevasta viestinnästä vastaavat yhteisön puolella hallitus ja toimitusjohtaja. Viestinnän on tuettava kuntayhtymän asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa sekä noudatettava viestinnän linjauksia.

18. Lahjoman vastaiset periaatteet

Tytäryhteisöjen on noudatettava hyvää liiketapaa kestityksen ja muun vieraanvaraisuuden tarjoamisen ja vastaanottamisen suhteen sekä noudatettava soveltuvin osin, mitä kuntayhtymässä on sovittu ulkopuolisten kustantamiin matkoihin osallistumisesta, muiden taloudellisten etujen vastaanottamisesta ja antamisesta.

19. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy yhtymävaltuusto. Konserniohje astuu välittömästi voimaan yhtymävaltuuston hyväksymisen jälkeen ja on voimassa toistaiseksi.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään kuntayhtymän määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen hallituksissa ja yhtiökokouksissa sekä muiden tytäryhteisöjen vastaavissa toimielimissä. Samalla tytäryhteisö sitoutuu kokonaisuudessaan konserniohjeen noudattamiseen. Asian käsittelystä tytäryhteisön hallituksen kokouksessa on toimitettava pöytäkirjanote kuntayhtymän kirjaamoon.